

האיש שהתכוסס ברמו על ריצפת המיטבה, במלון אמבסדור בלוס אנג'לס, לא היה דון-קישוט. הוא לא היה אידיאליסט רומאנטי, טי, העולה על באריקדות.

כאשר פתחו צעירי אמריקה במהפכת הסטודנטים העולמית, הסתערו על מצודת הפנטגון והבעירו את לשכות-הגיוס ברחבי ארצות-הברית — לא הלך בובי קנדי בראשם.

כאשר הלכו מאות צעירים לבתי-הסוהה, כמחאה על מלחמת-הוועה בחיאטינאם — לא התייצב לימנם.

בקרבת המכריע על הנשמה האמריקאית, שהתחולל בערים ובמילדות במשך השנה האחרונה — עמד מן הצד.

הוא המתין, בזהירות.

אף כשהסנאטור יוג'ין מקקארתי יצא לקרבת-האבדות נגד הנשיא ג'ונסון והניף את נס המרד נגד המלחמה, כשהמוני הנוער האמריקאי נהרו אל דגלו — הסתפק בובי קנדי בהסתייגות מדודה וזהירה מקו הנשיא ג'ונסון, הסתייגות שכל מילה בה נשקלה היטב, שמא תעבור את הגבול.

ורק כאשר ניצח מקקארתי בי מובחן הגדול הראשון, כאשר נסי-תבר, כי הקרב כבר הוכרע, וכי האומה האמריקאית קיבלה את דעתם של הסטודנטים — פשט קנדי ממצודתו ותכע לעצמו את פירות-הניצחון.

אלם בובי קנדי גם לא היה פוליטיקאי ציני, שבשבת-רוח המתאימה את עצמה לרמי-האוויר המשתנים.

במלחמה העולמית בין בני-אור ובני-חושך, לא היה מקומו מוטל אף יום אחד בספק.

הוא היה בן-אור.

במאבק הנטוש בין הגזענות החשוכה ל-מלחמת-החופש של הכושים — היה לוחם פעיל למען החופש.

במאבק בין כוחות-השחר, שגררו את ארצות-הברית לביצת-הדם של ויאטינאם, לי בין המצפון האמריקאי המתקומם — היה בצד המצפון, נגד המלחמה.

למרות טטיות קלות פה ושם (כגון ה-אינטרמצו בימי נעוריו, כאשר תמך לשעה קלה במקקארתי הראשון, המתועב) היו כל הכרעותיו בצד הקידמה, השלום, הצדק.

אולם תמיד — בזהירות.

ללא רומאנטיקה, חסרת-שחר.

ללא מיהות דמאגוגיות, נטולות-תכלית. ללא נאומים חוצבי-להבות, ללא דגלים מרהיבי-עין, ללא כל אותה תשפוכת ריגשית שציינה את ה-אידיאליסטים של הרור הקודם.

ך וזהו, אולי, עיקר החייתו של בובי קנדי — עוד יותר מאשר חתיית אחיו ג'ון.

הוא היה בן 42 במותו, ובן עשרים וכמה כאשר ניהל את מערכותיו הפוליטיות ה-ראשונות.

הוא היה בן-דורנו.

לא העתק חלוש לקוש של מדינאים מן הדור הקודם, כמו רבים מן ה-צעירים" ה-מיקצועיים שלנו.

אלא נציג אופייני של הדור ה-חדש, זה שנוול ברבע השני של המאה הזאת.

דור שעולמם הרחוגי של האבות, בני המאה שעברה, הוא זר להם. דור שאינו מסוגל להודות אף עם האחים הבכוריים, בני ראשית המאה.

דור שנוול ישר לתוך עולם המכוניות, הראדיו, המטוסים, העולם הטכנולוגי המודני.

דור המואם בסיסמות ובדוקטרינות ובהשקפות-עולם — מימין ומי-שמאל, ממערב וממזרח — שהיו זקנות עוד לפני שהפצצה האטומית הראשונה פתחה עידן חדש בתולדות האנושות.

גם ג'ון קנדי היה כזה. אבל ג'ון, גיבור-

המלחמה, בעל המכאובים המתמידים, היה אישיות כה מיוחדת, עד כי תכונותיו האישיות האפילו על תכונות דורו.

על בובי ניתן לומר: הוא היה בן-דורו, פשוטו כמשמעו. בן-דורנו.

וא היה טכנאי של השלטון, פוליטיקאי בלי כחל ושרק, בעל-מלאכה של חיי-ציבור.

מה זה פוליטיקאי?

כל פוליטיקה היא מאבק על ה-שלטון.

כל פוליטיקאי הוא לוחם על השלטון.

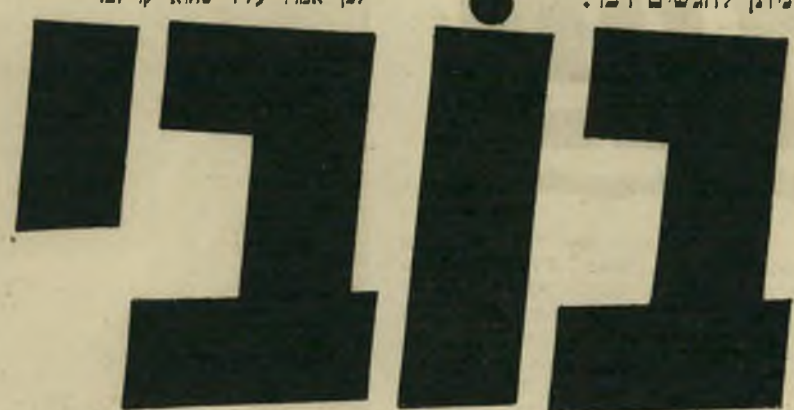
כי בלי שלטון — לא ניתן להגשים דבר.

ולפעמים אף לא הרפוסים — אלא המטרה העיומרת לנגד עיניהם, והתוכן החי שהם יוצקים לדפוסים הפוליטיים.

בגדלים הם זה מזה כשם שנבדלת הוונגה, המוכרת את חסדיה בכסף לכל המרבה ב-מחיר, מן האשה המתמסרת על מיובחי-אהבתה.

הכרז קטן, למראית עין — אך איזה הכרז!

ובי קנדי היה פוליטיקאי מיקצועי, קרירות, צלול-דעת, בעל-חשבון, לכן אמרו עליו שהוא קרילב.

אינו מאמין שהיה כזה. קרירות — בודאי קרילב — לא. אופורטוניסט — כן. ציניקן — לא.

אופורטוניזם — זוהי מעלה פוליטית. כל המדינאים הגדולים הצטיינו בה — ממש רבנו ועד לנין וקאסטרו. כי אופורטוניזם, במובן הטוב של המור-שג, הוא זה: לשאוף אל הטוב, לדעת מה אתה רוצה, לכלכל את מעשיך בשכל, להמך-תין להזדמנות הגדולה — ולתפוס אותה בשערות-ראשה לפני שתחלוף על פניך.

בלי תכונה זו לא יצליח שום מדינאי להשיג את מטרתו — כי לכל מעשה פוליטי יש רגע נכון — הרגע בו בשלים הלבבות ומת-אימים התנאים. בחיים הפוליטיים, יים, הכל תלוי במיב העיתוי.

ורק אדם שטחי מאוד, הור לחיים המדיניים, ישחה אופורטוניזם כזה לציניות. ה-

איש בעל ההבנה הפוליטית יתפלל בליבו כי תחקה הפוליטיקאי האידיאליסטי יצטיין ב-תכונה זו.

שאם לא כן — נפקיר את חיי-המדינה, את גורל כולנו, לבני-חושך. נניח את ההכרעות בין מלחמה ושלום, קידמה ונסיגה, טובת-הרבים וטובת-המעטים, בידי חסרי-מצפון וגסילב.

מי רוצה בעולם כזה, שבו בני-אור יהיו תמיד צודקים — ואילו בני-חושך יהיו תמיד מצליחים?

על רקע זה יש להבין את דרכו של בובי קנדי בחודשים האחרונים — לא דרכו של דון-קישוט, ולא דרכו של ציניקן, אלא דרכו של פוליטיקאי חיובי, השואל עצמו: מהו הרגע הנכון?

הוא האמין כי לינדון ג'ונסון הוא אסון לאומי, זקן חסר-כישרון שהכניס את המדינה לברוך ואינו יודע איך לצאת ממנו.

הוא האמין, כי הוא, בובי קנדי, מוכשר להוציא את המדינה מן הברוך הזה, להחזיר את השלום על כנו, לחשל מחדש את הב-רית האמריקאית-סובייטית שגולדה בתקו-פת-אחיו, להציל את אמריקה ממירחץ-הד-מים של מלחמת-אזרחים הנראית כימעט בל-תינמנעת.

הוא האמין כי בעזרת המנגנון של אחיו, והכסף של מישפחתו, והקסם של שמו, וגם האישיות של עצמו — יש בכוחו להגיע אל ה-שלטון, ברגע מתאים.

אך הוא ידע גם כי לא היה לו סיכוי רב להתמודד עם ג'ונסון, אילו החליט ג'וני-סון להתייצב לתקופת-כהונה נוספת. הוא לא היה בטוח אם כוחות התבונה, מוסר-הכליות וההגינות של העם האמריקאי כבר הכריעו את כף המאזניים לטובת שלום בחיאטינאם.

הוא שאל את עצמו: האם לסכן את הכל מיד, ולהסתכן בתבוסה שתסתום את ה-גולל על תקוותי ושאיפותי? או להמתין עוד כמה חודשים, ואולי עוד ארבע שנים, עד שהסיכויים יהיו הרבה יותר טובים?

על כן היסס. על כן חיכה.

על כן נראה לרבים תחילה כעריק מן המערכה, המניח למקקארתי להחריב את עצמו, ולאחר-מכן נראה כשוודדים, הבא לחטוף מידי מקקארתי את פרי ניצחונו הבלתי-יצפוי.

אין ספק שזה יצר, למשך כמה שבועות, גל ריגשי נגד קנדי. אולם גל זה חלף. גדל והלך מיספר ה-אמריקאים, ובעיקר האמריקאים הצעירים, שרצו בו בבית הלבן — נשיא צעיר, נשיא מתקדם, נשיא נכון, נשיא מיקצועי.

הניצחון בבחירות המוקדמות בקאליפורניה היה ראשיתו של הגל הגדול, שהיה מביא את בובי קנדי אל כס הנשיאות. **וניצחון זה חרץ את גורלו.**

עוד מוקדם מדי לקבוע מי עמד מאחרי הרוצח, ומה היו המניעים.

לא מניעיו של אותו צעיר פלסטיני-עקור, שיריה את הכדור, אלא מניעיהם של אותם שמדו מאחוריו, שכיהנו אותו, שהובילוהו אל מעשיו.

אולם עיתוי הרוצח מודויק מדי, מכדי שאפשר להתעלם מן המסך-תבר בו.

בובי קנדי נרצח ברגע שגברו סיכוייו להגיע לבית הלבן, ברגע שהסכו בעיני רבים להודאות.

אילו נבחר לנשיא, היו עומדים לרשותו כל התיקים הנוגעים ל-רצח אחיו, כל התיקים הסודיים החושפים את האמת, המגלים את הרוצחים האמיתיים.

מי שהו אינו יכול להרשות זאת לעצמו. מי שהו זה חיפש מכשיר.

מי שהו זה מצא את סרחאן סרחאן, ה-ערבי אכול-המרירות, כשם שמצא בשעתו את לי אוסוואלד, הקומוניסט החזירי-ב-שובה.

מי שהו זה הוא הרוצח.